

národní
úložiště
šedé
literatury

Zpráva o entomologickém průzkumu přírodní rezervace Střemošická stráň v roce 1997

Mocek, Bohuslav
1997

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-363493>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte původ 4.0

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 06.08.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Zpráva o entomologickém průzkumu přírodní rezervace Střemošická stráň v roce 1997

RNDr. Bohuslav MOCEK, Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Eliščino nábřeží 465
500 02 Hradec Králové

1. METODIKA

Zaměření výzkumu

Výzkum entomofauny na lokalitě Střemošická stráň byl zaměřen na sběr řádu dvoukřídlého hmyzu (*Diptera*). Při sběrech smýkací metodou nebo individuálním odchytom byly orientačně loveny i zástupci síťokřídlého hmyzu (*Neuroptera*), srpice (*Mecoptera*), někteří brouci (*Coleoptera*), případně ostatní skupiny (*Ensifera Caelifera*). Z kvantitativně odebraného materiálu z pastí (žluté misky, Malaiseho nárazová past, zemní pasti) byl vytríděn další materiál z řádů blanokřídlých (*Hymenoptera*), brouků (*Coleoptera*), pavouků (*Arachnoidea*), částečně i sekáčů (*Opilionea*), štírků (*Pseudoscorpionidea*), příp. stonožek (*Myriapoda*) a mnohonožek (*Diplopoda*). Při exkurzích byla prováděna vizuální inventarizace některých druhů motýlů, zvláště skupiny *Rhopalocera*.

Studium řádu dvojkřídlých (*Diptera*) bylo zaměřeno na zjišťování spektra skupiny *Acalyptrata*, *Acalyptrata* byly sbírány orientačně, podřád dlouhorohých (*Nematocera*) nebyl předmětem systematického výzkumu především pro odlišnost metodiky a obtížnost rozsáhlejší determinace materiálu.

Výzkum entomofauny se soustředil do střední části chráněného území, kde se nachází nejzachovalejší xerothermní stráň s drolivým opukovým substrátem (nalevo od silnice Střemošice-Řepníky, pod "Poklonou", zejména parc.č. 80/13, 80/14, 80/16) a na lesní formace s křovinatými lemy a přilehlé luční společenstva "Nad Střemošicemi", zejména parc. 620, 629, 890, 858/3, 881/5, 878, 879. V těchto částech CHÚ byla rozmístována chytací zařízení během vegetační sezóny tak, aby bylo prosbíráno co nejvíce rozmanitých biotopů. Orientačně byly provedeny sběry po celém území přírodní rezervace (lemy lesa a xerothermní stráně napravo od silnice Střemošice-Domanice - "Farářství", jihozápadní část CHÚ směrem k "Smrčině" u obce Doubravice).

Terénní práce a přehled terénních exkurzí

Entomologický průzkum byl prováděn po celou vegetační sezónu, od časného jara (1. ekurze 2.dubna) do konce roku (zatím poslední exkurze 15.10.) s častější frekvencí exkurzí v době největšího výskytu hmyzu studovaných skupin (červen-čerevenec). Převážně byla používána smýkací metoda, dále bylo 7x exponováno po dvou liniích žlutých misek (pan traps), od 2.4. byly nepřetržitě exponovány 2 zemní pasti (soil traps) a od 26.8. do 15.10. pracovala nárazová Malaiseho past. Rozmístění chytacích zařízení je zakresleno v příloženém plánu.

Celkem bylo realizováno 12 terénních exkurzí na lokalitu:

2.4.1997 - smyky po narašených dřevinách v lesních lemech nad silnicí směrem k obci Domanice a v části od Poklony k Smrčině. Smyky na xerothermu (zatím pouze stařina).

2.4.-25.4.1997

- exponovány 2 linie žlutých misek (pan traps):

L1: Okraj lesa nad silnicí Střemošice-Domanice ("Farářství"), ekotonové zóny s lučními formacemi na jižně exponovaných svazích, křovinaté lemy, částečně prosvětlené v loňském roce, remízy s *Prunus spinosa*.

L2: Svah pod Poklonou. Xerothermní až stepní společenstvo na jižně exponované stráni.

- exponovány 2 zemní pasti (soil traps):

S1: Ve střední části xerothermního svahu pod Poklonou.

S2: V přechodové zóně mezi lesní formací a lučními biotopy v lokalitě "Nad Střemošicemi".

25.4.1997 - smyky po celém území PR, včetně lesních biotopů (Fagetum, smíšené porosty).

25.4.-12.5.1997

- exponovány dvě linie žlutých misek (pan traps):

L2: Na stejných místech jako 2.4.- 25.4.

L3: Okraj lesa a částečně i lesní biotopy v jv. části CHÚ. Jednotlivé chytací body umístěvány zejména pod soliterní skupiny keřů a stromů zasahující do luční enklávy, na prosvětlená místa v lese, na rozhraní louky a lesa v různém stupni zapojení náletových keřů.

- exponovány zemní pasti **S1 a S2**

12.5.1997 - smyky po vegetaci na xerothermních stráních a lesních biotopech, orientační smyky v jv. části území směrem na Doubravice ("Černá"), a švestkové aleji při účelové komunikaci k zemědělským objektům.

12.5. - 22.5.1997

- exponovány linie pan traps **L2, L3**

- exponovány zemní pasti **S1, S2**

22.5.1997 - smyky po kvetoucí bylinné vegetaci na stráni pod Poklonou (*Hieracium*, *Salvia*, *Tragopogon*, *Sanguisorba minor*, *Euphorbia*, *Polygala*, *Dianthus*), kv. *Crataegus*, *Viburnum opulus* apod. Smyky na okraji lesa (kv. *Mellitis mellisifolia*, *Orchis purpurea*, *Cephalanthera*, *Aquilegia*). Orientační sběry na okaji lesa a stráni u Domanic (kv. *Amenone silvestris*, *O. purpurea*) a vlhké louce u silnice (*Ranunculus*, *Chrysanthemum* apod.). Inventarizace a sběr denních Lepidopter (*Erebia*, *Carterophilus palaemon*).

22.5. - 2.7.1997

- exponovány zemní pasti **S1 a S2**

2.7.1997 - smýkání na xerothermu (kv. *Genista*, *Centaurea*, *Inula salicifolia*, *Salvia pratensis*, *Oreganum*, *Libanotis*, *Knautia*, *Veronica cf. spicata*), lemech lesa (kv. *Ligustrum*, *Tilia*, *Clematis recta*). Pozorování Lepidopter (dominantní *Aphantopus hyperanthus*, *Zygaena* sp.).

2.7. - 16.7.1997

- exponovány pan traps **L2, L3**

- exponovány zemní pasti **S1, S2**

16.7.1997 - smýkání na xerothermu a okraji lesa (dom. kv. *Anthericum ramosum*, *Centaurea*, *Cirsium*). Lepidoptera: *A. hyperanthus*, *Pieris* sp., *Melanargia galathea*.

16.7. - 29.7.1997

- exponovány pan traps **L2, L3**

- exponovány zemní pasti **S1, S2**

29.7.1997 - smyky na opukové stráni pod Poklonou: dominantní *Anthericum ramosum*, *Knautia* sp., *Gallium* sp., *Centaurea* sp., dokv. *Salvia verticillata*, *Ononis psinosa*, kv. *Campanula cf. urticifolia*. Smyky na okraji lesa a přilehlých nekosených loukách s náletem *Prunus spinosa* a *Crataegus* sp. (kv. *Agrimonia officinalis*, *Melampyrum* sp., *Betonica officinalis* atd.). Smyky v horní části lesa a na hraně stráni s lesními biotopy, ekotonová zóna s polními kulturami na platu (*Quercus*, *Carpinus*, *Corylus*, *Pinus silvestris*, v západní části teplé prosvětlené enklávy s *Vincetoxicum* a *Berberis*).

Lepidoptera: dominantní *Aphantopus hyperanthus*, *Maniola jurtina*, *Inachis io*, dále *Pieris* sp., *A. paphia*, *Zygaenidae*.

29.7. - 15.8.1997

- exponovány zemní pasti **S1, S2**

15.8.1997 - Smyky na okraji lesa a xerothermu (přerušeno bouřkou), orientační sběry v sz. části u Domanic a na vlhké louce u silnice.

15.8. - 26.8.1997

- exponovány pan traps **L2, L3**

- exponovány zemní pasti **S1, S2**

26.8.1997 - Smyky pod Poklonou (*Centaurea*, *Solidago virgaurea*, *Helianthemum*, *Cirsium acaule*, *Carlina acaule*, *Achlemila* sp.). Sběry smýkáací metodou v lemu lesa a na loukách nad objekty ZD (*Knautia*, *Melampyrum*, *Daucus* sp., *Sedum*, *Salvinia verticillata*, atd.).

Lepidoptera: m.j.Lycaenidae, Heperidae, Thecla betulae

26.8. - 12.9.1997

- exponovány zemní pasti **S1, S2**
 - exponována nárazová Malaiseho past (**M**) v prostoru pod Poklonou (na hranici pozemků p.č. 80/13 a 80/14. Přejídná zóna mezi xerothermní bezlesou formací na prudkém svahu a středně zapojeným remízem složeným z náletových keřů *Prunus spinosa*, *Crataegus* sp., *Svida sanguinea* a *Rosa* sp..
- 12.9.1997 Smyky po vegetaci na stepi a okraji lesa (pozdě letní a pozdímní aspekt, dokv. *Melampyrum*, *Helianthemum*, *Carlina acaule*, *Solidago virgaurea*, kv. *Gentianella ciliata*).

12.9. - 26.9.1997

- eponovány pan traps **L2, L3**
- exponovány zemní pasti **S1, S2**
- exponována Malaiseho nárazová past **M**

26.9.1997 Smyky po bylinné vegetaci pod Poklonou a na převislých větvích a keřích v okraji lesa v jv. části lokality (kvetoucí byliny již ojedinele, kv. *Colchicum autumnalis*).

26.9. - 15.10.1997

- exponovány zemní pasti **S1, S2**
- exponována Malaiseho nárazová past **M**

Kromě těchto exkurzí v roce 1997 byly do hodnocení zahrnut entomologický materiál nasbíraný smýkáací metodou při 8 orientačních v minulých letech:

4.7.1989, 6.6.1990, 6.5.1992, 25.8.1992, 3.6.1993, 11.5.1994, 20.7.1995

Metodika sběru

1. Smýkání a individuální sběr

Sběr smýkáním po vegetaci byl hlavní použitou metodou. Ke smyku sloužila entomologická síť se silnějším rámem o průměru 50 cm, materiál byl vybírán exhaustorem a smrčen parami octanu etylnatého. Sběry smýkačkou byly prováděny v bylinném patře xerothermních stanovišť, soliterních stromech (*Pinus nigra*, *Fraxinus*) a keřových lemech lesních okrajů, v lučních enklávách na lučních i podrostu lesa. Sběry získané smýkáním byly většinou odlišovány podle částí chráněného území (xerotherm, okraj lesa, remízy v sz. části). Materiál získaný smýkáací metodou byl preparován průběžně exikací po nalepení na trojúhelníkovité nalepovací štítky.

2. Žluté misky (pan traps)

Používány byly plastové okroulé misky průměru 20 cm, na vnitřní straně opatřeny žlutým nátěrem barvou IDUSTROL 6200. Jako konzervační tekutina byla použita slaná voda, koncentrace kuchyňské soli byla volena podle předpokládané délky expozice (většinou byla více než týden a proto byl použit nasycený roztok), pro účely lepšího pozdějšího přepravení vybraných exemplářů do exikátových sbírek byla fixáž doplněna 1-2 kapkami 4% formaldehydu a za účelem narušení povrchového napětí hladiny vody detergentem (několik kapek smáčedla Jar). (BARTÁK 1997). Misky byly exponovány v liniích asi po 10 kusech, vzdálených od sebe 5-8 m. Umisťovány byly na povrch půdy.

3. Malaiseho nárazová past (Malaise trap)

Past na létající pohyblivý hmyz využívající jeho pozitivní fototaxe. Vyrobeno z monofilu, konstrukce dle vzoru z entomologického pracoviště Národního muzea v Praze. V chytací "hlavě" použito pro smrčení insekticidu "Molantin", konzervační tekutinu tvořil nasycený roztok kuchyňské soli s detergentem a fixáží několika kapek formaldehydu.

4. Zemní pasti (soil traps)

Pro odlov epigeicky žijících forem byly použity 2 kusy zemních pastí podle metodiky biomonitoringu AOP Praha (ABSOLON 1994). Jednalo se o polyetylenové lahve o obsahu 1 litr s odříznutým vrcholem, který byl využit jako nálevka. Vnitřní pouzdro této zakopané pasti je tvořeno PET nádobou s konzervčním roztokem (nasycený roztok soli s formaldehydem a detergentem). Pasti kryty plechovou stříškou.

Vzorky ze všech druhů pastí byly vybírány přelitím přes síto a převedeny do 75% etylalkoholu. Do doby zpracování (výběrové přebrání do ráďů) byl materiál deponován v lednici při teplotě -5 stupňů C.

Kromě sběru materiálu byly z každé exkurze pořízeny terénní deníky s fenologickými poznámkami. Průběžně byla pořízena fotodokumentace lokality na inverzní (diapozitivní) barevný kinofilm, která je uložena v archívu přírodovědeckého oddělení MVČ.

2. ZÍSKANÝ MATERIÁL A JEHO ZPRACOVÁNÍ

Smýkáním bylo získáno více než 1000 exemplářů dvoukřídlých, který byl preparován na sucho, roztržěn do čeledí a částečně determinován specialisty:

Doc.RNDr. Karel Spitzer, CSc. - *RHAGIONIDAE*, *THEREVIDAE*

Mgr. Jaroslav Bosák (Olomouc) - *ASILIDAE*, *BOMBYLIIDAE*

Doc.RNDr. Miroslav Barták, CSc. (Praha) - *EMPIDIDOIDEA*, *MICROPEZIDAE*, *LONCHOPTERIDAE*, *SEPSIDAE*

Mgr. Jiří Holinka (Pardubice) - *SYRPHIDAE*

Ing. Jan Dirlbek, DrSc. (Praha) - *TEPHRITIDAE*

RNDr. Jan Máca (České Budějovice) - *LONCHAEIDAE*, *DROSOPHILIDAE*

RNDr. Jindřich Roháček, CSc. - *SPHAEROCERIDAE*, *ANTHOMYZIDAE*, *CLUSIIDAE*, *CARNIDAE*, *MILICHIIDAE*

RNDr. Jiří Olejníček, CSc. (České Budějovice) - *DOLICHOPODIDAE* *

RNDr. Bohuslav Mocek (Hradec Králové) - *PHORIDAE*

Prof. RNDr. Rudolf Rozkošný, DrSc. (Brno) - *STRATIOMYZIDAE*, *SCIOMYZIDAE*

Doc. Ing. Vladislav Martinek (Dobruška) - *HELEOMYZIDAE*, *OPOMYZIDAE*, *LAUXANIIDAE*, *DRYOMYZIDAE*, *OTITIDAE*, *PLATYSTOMATIDAE*

Z linií žlutých misek bylo odebráno celkem 14 vzorků, z Malaiseho pastí 3 vzorky a ze zemních pastí 22 vzorků. Z materiálu z těchto sběrů byly vytříděno dalších cca 2 tisíce kusů Dipter, stejné množství blanokřídlých (Hymenoptera), okolo 200 kusů brouků (Coleoptera), z nichž někteří byly přepreparováni na sucho a výběrově provedena jejich determinace, několik desítek kobylek (Ensifera) a sarančí (Caelifera), síťokřídlí (Neuroptera), dlouhošíjky (Rhaphidioptera), srpice (Mecoptera) a další řády členovců (Arachnoidea, Opilionidea, výběrově Myriapoda a Diplopoda).

Z materiálu Dipter byly vybrány a determinovány zástupci čeledi Phoridae, ostatní lihový materiál Dipter nebyl dosud roztržěn do čeledí a přepreparován na sucho..

Kromě snadno determinovatelných druhů denních motýlů (Rhopalocera) bylo pro účely determinace uloženo a preparováno 10 exemplářů řádu Lepidoptera.

Nasbíraný determinovaný entomologický materiál je uložen ve sbírkách Muzea východních Čech v Hradci Králové.

PŘEHLED DRUHŮ DVOUKŘÍDLÝCH (*DIPTERA*)

V přehledu jsou řazeny druhy podle systematické členění. U každého druhu je uveden úplný faunistický soupis dokladových kusů, kde je uvedeno: celkový počet sbírkových exemplářů, dataa sběru v chronologickém pořadí (bez uvedení roku jsou sběry z roku 1997), počet samců (M), samic (F) nebo exmeplářů, v případě, že nebyly rozlišovány (ex.), zkratka biotopu (xe=xerothermní trávníky a louky, ls=ekotonové lemy lesa, L1,L2,L3 - linie žlutých misek, S1,S2 - zemní pastí, Mt - Malaiseho past (umístění viz výše v kapitole "Metodika").

ČÍHALKOVITÍ (*RHAGIONIDAE*)

det. Doc.Ing.Karel Spitzer, CSc. (České Budějovice)

Chrysophilus asiliformis (Preyssler, 1791) (syn. *Ch. aureus* (Meigen, 1804))

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1M.

Vyskytuje se dosti hojně v subxerofilních a acidofilních doubravách a dubohabrových porostech, vzácněji i na vlhkých loukách, především v nižších polohách. Dravé larvy žijí v půdě.

Rhagio lineiola Fabricius, 1794

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1F.

Hojný druh s širší ekologickou valencí, nejčastěji na vlhkých loukách, ale i v lesních biotopech. Vývoj podobný předchozímu druhu (epigeické dravé larvy).

***Rhagio vitripennis* (Meigen, 1820)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 22.5. - 1F.

Běžný druh číhalky, který se vyskytuje v lesních biotopech různého charakteru. Larvy žijí dravě ve vlhké zemi nebo mechu.

BRÁNĚNKOVITÍ (*STRATIOMYIDAE*)

det. prof.RNDr.Rudolf Rozkošný, DrSc. (Brno)

***Chloromyia formosa* (Scopoli, 1763)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7.- 1 ex.

Obecný, hojný druh, jehož larvy žijí v zahnívajících rostlinných zbytcích v půdě.

***Microchrysa polita* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 6 ex.: 22.5.- 3 ex. (ls, xe), 2.7. - 2 ex., 29.7. - 1 ex. (xe).

Po celém území státu se vyskytující druh. Larvy jsou saprofágní až koprofágní, žijí ve vlhké půdě, hnijící trávě a listí. Fakultativní synantrop.

***Pachygaster atra* (Panzer, 1798)**

Dokladový materiál: 5 ex.: 20.7.1995 - 2 ex. (ls), 2.7. - 2 ex. (xe), 16.7.- 1 ex.

Larvy se vyvíjejí pod kůrou nebo v zahnívajícím materiálu. Hojný druh, především na teplejších lokalitách.

ROUPCOVITÍ (*ASILIDAE*)

det. Mgr. Jaroslav Bosák (Olomouc)

***Machimus atricapillus* (Falén, 1814)**

Dokladový materiál: 2 ex: 16.7.- 1F, 29.7. - 1M (xe).

Velmi hojný luční dravý druh.

***Dioctria atricapilla* Meigen, 1804**

Dokladový materiál: 1 ex.: 6.6.1990 - 1 ex. (xe).

Obecně rozšířený druh po celém území republiky.

***Choerades marginata* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 1 ex: 20.7.1995 - 1M.

Běžný roupec rozšířený po celém území republiky. Larvy epigeické saprofágní. Dospělci sedají na kmeny a kameny, jsou predátory.

***Leptogaster cylindrica* (De Geer, 1776)**

Dokladový materiál: 6 ex.: 4.6.1993 - 5 ex., 16.7. - 1F (xe).

Všude na suchých loukách, na stéblech trav, kde pronásleduje drobný hmyz, také larva je dravá. Nejhojnější ze 3 zástupců rodu žijících na našem území.

DLOUHOSOSKOVITÍ (*BOMBYLIIDAE*)

det. Mgr. Jaroslav Bosák (Olomouc)

***Bombylius canescens* Mikan 1796**

Dokladový materiál: 7 ex.: 12.5.1997 - 5 ex., 22.5. - 2 ex. (xe, ls2).

Poměrně hojný druh dlouhososky, na výslunných teplých místech. Parazit blanokřídých.

***Bombylius cinerascens* Mikan 1796**

Dokladový materiál: 2 ex: 11.5.1994 - 1 ex., 6.5.1992 - 1 ex. (xe).

Ve východních Čechách vzácný druh. Způsob života podobný jako ostatní druhy rodu *Bombylius* (parazitoid různých druhů blanokřídých, zejména zemních včel).

***Bombylius major* Linné, 1758**

Dokladový materiál: 3 ex.: 6.5.1992 - 1 ex., 25.4.- 1 ex. (ls), 22.5. - 1 ex. (xe).

Běžný jarní druh s parazitickým způsobem života. Larvy se vyvíjejí v larvách samotářských včel zejména z rodu pískorypka (*Andrena*).

KROUŽILKOVITÍ (*EMPIDIDAE*)

det. doc. RNDr. Miroslav Barták, CSc. (Praha)

***Empis livida* Linné, 1758**

Dokladový materiál: 13 ex.: 2.7. - 6M, 2F (ls, xe), 16.7. - 2M, 2F (ls, xe), 26.8. - 1M. (ls, xe,)

Běžný druh na celém území republiky, imaga hojně na květech a křovinách. Larvy jsou masožravé, pronásledují larvy bejlomorek a mšice.

***Rhamphomyia sulcata* (Meigen, 1804)**

Dokladový materiál: 8 ex.: 6.5.1992 - 1M, 25.4. - 1F (xe), 12.5. - 1M, 3F (ls,xe), 22.5. - 1M, 1F (xe, ls).

Běžný jarní druh kroužilky, vyskytuje se na okrajích lesů. Larva dravá.

***Rhamphomyia atra* Meigen, 1922**

Dokladový materiál: 11 ex.: 22.5. - 4M, 3F (ls), 12.5. - 1M, 3F (xe, ls).

Vzácnější druh, vyskytující se na nejrůznějších biotopech po celý rok. Imaga dravá, podobně jako ostatní druhy rodu *Rhamphomyia*.

***Rhamphomyia marginata* (Fabricius, 1787)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 12.5. - 1M (xe).

Řídce se vyskytující druh, který je však doložen z celého území ČR.

HYBOTIDAE

det. doc. RNDr. Miroslav Barták, CSc. (Praha)

***Ocydromia glabricula* (Fallén, 1816)**

Dokladový materiál: 6 ex.: 22.5. - 3M (ls), 1F, 2.7. - 1F, 29.7. - 1M, 1F. (ls).

Hojný dravý druh s podobným způsobem života jako většina kroužilkovitých.

***Leptopeza flavipes* (Meigen, 1820)**

Dokladový materiál: 3 ex.: 20.7. - 1F(xe), 22.5. - 2M. (ls2).

Hojný druh na lesních i nelesních biotopech.

***Hybos culiciformis* (Fabricius, 1775)**

Dokladový materiál: 11 ex.: 2.7. - 2M, 2F (xe), 16.7. - 1M (ls), 29.7. - 1F (xe), 15.8. - 1M, 2F (ls, xe), 26.8. - 2F (ls, xe).

Nejběžnější druh rodu, všude na trávě a křovinách.

***Platypalpus agilis* (Meigen, 1822)**

Dokladový materiál: 14 ex.: 12.5. - 2M, 12F (xe).

Velmi hojný druh.

***Platypalpus albidifacies* Chvála, 1975**

Dokladový materiál: 16 ex.: 22.5. - 4M, 5F (xe), 2.7. - 3M, 2F (ls, xe), 16.7. - 2F (xe, ls, ls2).

Vzácný druh, na teplejších lokalitách stepního charakteru.

***Platypalpus annulipes* (Meigen, 1822)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1F (ls).

Poměrně hojný.

***Platypalpus brachystylus* (Bezzi, 1892)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 26.8. - 1F (ls).

Dostí hojný druh.

***Platypalpus longiseta* (Zetterstedt, 1842)**

Dokladový materiál: 1 ex. 2.7. - 1M (xe).

Velmi hojný.

***Platypalpus luteipes* Zusková, 1966**

Dokladový materiál: 4 ex.: 20.7.1995 - 1F, 22.5. - 1M (xe), 2.7. - 1M, 1F (xe, ls).

Dosti hojný druh.

***Platypalpus major* (Zetterdtedt, 1842)**

Dokladový materiál: 8 ex.: 6.6.1990 - 2F, 12.5. - 3F (xe), 22.5. - 1F, 2.7. - 1F (ls), 29.7. - 1F (xe, ls).

Patří k nejhojnějším druhům rodu.

***Platypalpus minutus* (Meigen, 1804)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 22.5. - 1M (ls).

Běžný druh.

***Platypalpus pallidicornis* (Collin, 1926)**

Dokladový materiál: 3 ex.: 2.7. - 1M, 1F, 16.7. - 1F (xe, ls).

Vzácnější druh, vyskytující se jen místy.

***Platypalpus pectoralis* (Fallén, 1815)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 26.8. - 1F (ls).

Hojný druh.

***Platypalpus sloveniensis* Bequaert, 1962**

Dokladový materiál: 13 ex.: 20.7.1995 - 1M, 2F, 2.7. - 4M, 2F (ls), 29.7. - 3F (ls), 26.8. - 1F (ls).

Mémě hojný druh.

Pozn: Všechny druhy rodu *Platypalpus*, kterých je na území ČR známo asi 100 druhů jsou v dospělosti draví, rychle pobíhají po vegetaci a vyskytují se většinou po dlouhé vegetační období (někteří ve stadiu imaga i přezimují). Larvy jsou dosud málo prozkoumané, epigeické a též dravé.

***Drapetis ephippiata* (Fallén, 1815)**

Dokladový materiál: 4 ex.: 20.7.1995 - 1M (ls), 16.7. - 1M (ls), 2.7. - 1M (ls), 26.8. - 1F (ls).

Po celém území ČR, avšak nehojně. Na nízké vegetaci a keřích.

MICROPHORIDAE

det. doc. RNDr. Miroslav Barták, CSc. (Praha)

***Microphor anomalus* (Meigen, 1824)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 2.7. - 1M, 15.8. - 1F (ls).

Hojný druh. Imaga dravá a nektarofágní, larvy epigeické, pravděpodobně saprofágní.

LUPICOVITÍ (DOLICHOPODIDAE)

det. RNDr. Jiří Olejníček, CSc. (České Budějovice)

***Chrysotus cupreus* Macquart, 1827**

Dokladový materiál: 2 ex.: 6.6.1990 - 1M, 1F.

Hojný druh na loukách a u vod.

***Chrysotus gramineus* (Fallén, 1823)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 6.6.1990 - 1M.

Hojný druh na lučních biotopech.

***Rhaphium commune* (Meigen, 1824)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 6.6.1990 - 1F.

Dosti hojně na vlhkých loukách a v okolí vod.

***Dolichopus nigricornis* Meigen, 1824**

Dokladový materiál: 1 ex.: 6.6.1990 - 1F.

Velmi hojný druh na vlhkých biotopech. Larvy v bahně nebo vlhké půdě, dravé.

MUŠENKOVITÍ (*LONCHOPTERIDAE*)

det. doc. RNDr. Miroslav Barták, CSc. (Praha)

***Lonchoptera lutea* Panzer, 1809**

Dokladový materiál: 4 ex.: 12.5. - 1M, 26.8. - 1M, 2F (ls).

Běžný lesní druh, larvy saprofažní, nejčastěji ve shnilých houbách.

HRBILKOVITÍ (*PHORIDAE*)

det. RNDr. Bohuslav Mocek

***Aenigmatias lubbocki* (Verrall, 1877)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1M (L3)

Velmi vzácný mymekofilní druh s bezkřídlymi samičkami. Je parazitoidem dělnic mravenců rodu *Formica*.

Druhý nález v ČR, dosud uváděn pouze ze Žampachu (KRATOCHVÍL 1946).

***Anevrina thoracica* (Meigen, 1804)**

Dokladový materiál: 8 ex.: 12.5. - 1M (L3), 29.7. - 1M (S1), 26.8. - 2M (L3), 2M (S2), 12.9. - 1M (S2), 15.10. - 1M (S2) (ls)

Široce rozšířený holoarktický druh. V ČR zejména v lužních a vlhkých listnatých lesích, ale i na vlhkých loukách a rašeliništích. Larvy jsou saprofažní. Imaga preferují temné prostředí, časté nálezy např. v chodbách hrabošů a myší.

***Beckerina umbrimargo* (Becker, 1901)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 12.5. - 1F (L3)

Lokální druh, vyskytuje se v zachovalých lesních ekosystémech. Pravděpodobně nekrofažní.

***Billotia inermis* Schmitz, 1944**

Dokladový materiál: 1 ex.: 20.7.1995 - 1F (xe).

Velmi vzácný druh publikovaný z ČR teprve nedávno mimo jiné z lokality Dvakačovická stáň a Mravín (do té doby známy pouze typové exempláře z Rakouska) (MOCEK 1994). Nálezy svědčí o preferenci stepních a teplých travnatých lokalit s výskytem *Brachypodium* sp. Vývoj není znám.

***Borophaga incrassata* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 26.8. - 1M, 1F (L3) (ls)

Hojnější druh, jehož larvy jsou parazity ve vlhké půdě žijících larev muchnice *Bibio marci*.

***Chaetopleurophora bohemani* (Becker, 1901)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 12.5. - 2M (L3).

U nás je druh znám pouze z několika nálezů, vesměs z lužních lesů. Vývoj v mrtvých plžích.

***Chaetopleurophora erythronota* (Strobl, 1892)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 26.9.1997 - 1F (L3) (ls)

V lužních a světlejších listnatých lesích žijící druh. Larvy jsou predátory plžů, zejména hlemýždě zahradního (*Helix pomatia*).

***Chaetopleurophora spinosissima* (Strobl, 1892)**

Dokladový materiál: 5 ex.: 12.5. - 4M (L3), 22.5. - 1M (L3) (ls).

Vyskytuje se v severní, západní a střední Evropě, ale jde o **velmi vzácný** druh zaznamenaný z našeho území pouze na několika lokalitách teprve nedávno (MOCEK 1994). Biologie není blíže známa, larvy jsou podobně jako ostatní příslušníci rodu pravděpodobně predátory, případně nekrofažy plžů. U nás zatím nálezy na teplých (většinou vápencových) lokalitách.

***Conicera dauci* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 20 ex.: 20.7.1995 - 1M, 1F, 22.5. - 1M, 2.7. - 1M, 29.7. - 4M, 1F, 15.8. - 2M, 26.8. - 6M, 4F, 15.10. - 1M (MP). Převážně smykem na lemech lesa (ls).

Saprofágní běžný druh, larvy žijí v kompostu, zahrňvajících vegetabilích. Imaga často na květech z čeledi *Apiaceae*.

***Conicera floricola* Schmitz, 1938**

Dokladový materiál: 4 ex.: 12.5. - 1M (L3), 2.7. - 1M (sw), 1M (L3) 26.8. - 1M (L3), 12.9. - 1M, 26.9.- 1M (L3), 4M (MP). (xe, ls)

Vyskytuje se hojně po celém území státu. Saprofágní larvy se vyvíjejí na hnilých organických látkách.

***Conicera schnittmanni* Schmitz, 1926**

Dokladový materiál: 2 ex.: 6.6.1990 - 1M, 12.9. - 1M (ls)

Vzácný evropský druh, objevený u nás terpve nedávno (MOCEK 1994), larvy pravděpodobně saprofágní.

***Conicera similis* (Haliday, 1833)**

Dokladový materiál: 4 ex.: 6.5.1992 - 1M, 11.5.1994 - 2M, 20.7.1995 - 1M, 1F (xe)

Málo známý, řídko se vyskytují druh. Larvy jsou saprofágní.

***Conicera tibialis* Schmitz, 1925**

Dokladový materiál: 26 ex.: 6.6.1990 - 1M, 11.5.1994 - 11M, 1F, 12.5. - 1M, 22.5. - 3M, 1F, 2.7. - 1F, 16.7. - 2M (L2, L3), 29.7. - 3M, 26.8. - 1M (L3), 12.9. - 1M, 15.10. - 1M (MT). (xe, ls).

Saprofágní až nekrofágní moucha specializovaná na mrtvolky obratlovců zahrabaných v zemi (vyskytuje se i v rakvích). Poměrně hojná i na území naší republiky. Na lokalitě byly výše uvedení jedinci zachyceni převážně smýkáním na xerothermních stanovištích.

***Diplonevra florea* (Fabricius, 1794)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 25.4. - 1M (L2).

Výskyt v lesních biotopech, převážně lužního charakteru. Nekrofág.

***Diplonevra funebris* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 23 ex.: 16.7. - 1M (S1), 26.8. - 14M (L2), 12.9. - 2M, 1F; 3M (MT), 15.10. - 1M, 1F (S1, MT)

Hojnější saprofágní druh s širší ekologickou valencí. O způsobu života je známo málo, údaje v literatuře uvádějí, že larvy žijí v odumírajících vosích hnízdech, kde konzumují zbytky živočišného původu. Na lokalitě především na sušších stanovištích (xerotherm).

***Diplonevra glabra* (Schmitz, 1927)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 12.9. - 1M, 1F (MT).

Málo známý druh, méně hojný než následující *D.nitidula*, pravděpodobně saprofágní.

***Diplonevra nitidula* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 24 ex.: 6.6.1990 - 1M, 1F, 25.8.1992 - 4M, 22.5. - 1M, 1F (ls), 2.7. - 1M (L3), 2M (S2), 29.7. - 3M 1F (ls), 26.8. - 5M 2F (L3), 12.9. - 1M (MT), 15.10. - 1M (MT).

Nejčastější druh rodu, běžný po celém území státu, včetně kulturních luk, zahrad. Je doložen vývoj na mrtvých žízalách, ale pravděpodobně širší nekrofágie. Imaga často na květech mrkvovitých (miřkovitých) rostlin (*Apiaceae*).

***Diplonevra pillosela* Schmitz, 1920**

Dokladový materiál: 2 ex.: 2.7. - 1M, 1F (xe).

Méně často sbíraný druh. Pravděpodobně saprofág, biologie podobná jako u *D.nitidula*.

***Gymnophora arcuata* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 35 ex.: 22.5. - 1F (ls2), 2.7. - 2M (ls), 2M (S2), 2M, 2F (L3), 16.7. - 1M (S2), 6M, 6F (L3), 29.7. - 1F (ls), 15.8. - 1F, 26.8. - 1M (ls), 2M, 1F (L3), 26.9. - 1M 4F (L3), 1F (S2), 15.10. - 1F (S2).

Běžně se vyskytující druh, který se nachází zejména ve vlhkých lesích lužního charakteru. Pravděpodobně nekrofág, imaga často na kmenech stromů. Na sledovaném území zachycen též hojně v lesních formacích.

***Gymnophora integralis* Schmitz, 1920**

Dokladový materiál: 68 ex.: 25.4. - 1M (ls), 2F (L1), 1F (L2), 12.5. - 19M, 17F (L3), 22.5. - 12M, 10F (L3), 26.9. - 1M, 1F (L3), 2M (S2).

Vzácný evropský druh, v listnatých lesích, pravděpodobně nekrofágní. Z ČR publikován terpve v roce 1994 (MOCEK 1994).

***Gymnoptera vitripennis* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 26.8. - 1M (L2), 1M (L3).

V hnízdech vos *Vespa crabro*, *Vespula germanica* a *Vespula vulgaris* a čmeláků r. *Bombus*, kde se larvy vyvíjejí pravděpodobně v organických zbytcích.

***Gymnoptera longicostalis* Schmitz, 1933**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1M (L3).

Způsob života podobný jako u předchozího druhu, doložen výskyt v hnízdech čmeláků. Oba druhy rodu *Gymnoptera* jsou sbírány poměrně vzácně a jejich výskyt v ČR byl publikován v roce 1997 (MOCEK 1997).

***Metopina braueri* (Strobl, 1880)**

Dokladový materiál: 23 ex.: 6.6.1990 - 4M, 10F, 20.7.1995 - 1M, 5F, 12.5. - 1M (L3), 22.5. - 1M (L3), 2.7. - 1F (ls),

Hojný druh na celém území republiky. Biologie není známa.

***Metopina galeata* (Haliday, 1833)**

Dokladový materiál: 18 ex.: 6.6.1990 - 2M, 20.7.1995 - 2M, 7F, 16.7. - 1M (S1), 12.9. - 1F (xe), 15.10. - 3M, 2F (MT).

Poměrně vzácný druh, který se vyskytuje častěji na teplých stepních lokalitách. O způsobu vývoje není zatím nic podrobnějšího známo.

***Metopina oligoneura* (Mik, 1967)**

Dokladový materiál: 44 ex.: 6.6.1990 - 2M, 1F, 6.5.1992 - 1F, 20.7.1995 - 1F, 25.4. - 1M (L3), 12.5. - 13M, 2F (L2), 22.5. - 1F (S1), 29.7. - 2M, 1F, 26.8. - 3M, 12.9. - 5M, 3F (ls), 15.10. - 4M, 4F (MT).

Hojnější druh, vyskytující se na lesních i nelesních biotopech po celém území republiky. Saprofágní nebo nekrofágní způsob výživy je pravděpodobný, byl popsán vývoj na mrtvých drobných obratlovcích. Imaga často na květech.

***Metopina ulrichi* Disney, 1979**

Dokladový materiál: 4 ex.: 16.7. - 1F, 12.9. - 1 (MT), 12.9. - 1 (xe), 15.10. - 1 (MT).

Druh popsáný z Anglie, nalezen zatím pouze v Německu. Z našeho území publikován autorem v letošním roce (MOCEK 1997) z xerothermních stepních lokalit (Žehuňský rybník, Šobes v NP Podyjí). **Druhý údaj z Čech.** Biologie není známa.

***Phalacrotophora beuki* Disney, 1996**

Dokladový materiál: 1 ex.: 16.7. - 1F (L3).

Zatím jen typové exempláře (popsána pouze samice) z Německa. **Nový druh pro území ČR, druhý známý nález vůbec.** Biologie asi podobná jako u jiných druhů rodu (viz *Ph. fasciata*).

***Phalacrotophora fasciata* (Fallén, 1823)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1F (ls).

Parazit různých druhů slunéček, larvy se žijí v kuklách hostitele. V ČR na vhodných místech poměrně hojně.

***Phora atra* (Meigen, 1804)**

Dokladový materiál: 51 ex.: 6.6.1990 - 4M, 2F, 25.8.1992 - 1M, 20.7.1995 - 1M, 12.5. - 2M (xe), 1M (L3), 22.5. - 2M, 1F (ls), 2.7. - 1M, 1F (ls), 3M (xe), 29.7. - 5M, 7F (ls), 26.8. - 1M, 1F (L2), 12.9. - 1M (ls), 26.9. - 4M, 4F (ls), 1M, 1F (L3), 15.10. - 3M (MT).

Nejhojnější druh rodu, obvyklý v listnatých lesích po celém území státu. Biologie není známa.

***Phora holosericea* Schmitz, 1920**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1M (ls).

Poměrně hojný druh lesních biotopů, larvy aphidofágní.

***Phora tincta* Schmitz, 1920**

Dokladový materiál: 18 ex.: 7.4.1989 - 1M, 6.6.1990 - 1M, 20.7.1995 - 4M, 12.5. - 1M (1s), 1M (L3), 22.5. - 1M, 2F (1s2), 29.7. - 3M (1s), 26.8. - 1M 3F (L3).

Vyskytuje se hojně v na celém území republiky, eurytopní lesní druh, preferuje podhorské a horské polohy (vč. monokulturních smrčín). Vývoj není znám, nejspíše saprofág.

***Pseudacteon formicarium* (Verrall, 1877)**

Dokladový materiál: 11 ex.: 22.5. - 1M (xe), 26.9. - 4F (MT), 6M, 2F (1s).

Vyskytuje se na výslunných biotopech po celém území státu. Parazitoid dělnic maraveneců rodu *Formica*, *Myrmica* a *Lasius*.

***Triphleba bicornuta* (Strobl, 1910)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 15.10. - 1F (MT).

apofágní druh, vyvájí se na zahnívajících organických materiálech živočišného původu (mrtvolky drobných obratlovců, exkrementy apod.). Imaga se nacházejí v norách myší (kavernikolní).

***Triphleba distinguenda* (Strobl, 1892)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 6.6.1990 - 1F, 22.5. - 1M (L3).

Běžně se vyskytující druh se saprofágním způsobem výživy larev (např. v kompostech, na mrtvých drobných obratlovcích).

***Triphleba dudai* (Schmitz, 1918)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 6.6.1990 - 1M.

Pravděpodobně nekrofágní druh. Dosavadní nálezy na vlhkých až bažinatých biotopech, dosti hojně.

***Triphleba nudipalpis* (Becker, 1901)**

Dokladový materiál: 37 ex.: 25.4. - 3M, 2F (L1), 6M, 2F (L2), 12.5. - 3M (L3), 16.7. - 1F (L3), 29.7. - 1F (1s), 1M (xe), 26.8. - 1F (L3), 1F (S2), 12.9. - 8M (MT), 26.9. - 1M (MT), 2M (L3), 2M (S1), 15.10. - 3M (MT)

Velmi hojný polysaprofágní druh, častější výskyt na vlhkých lokalitách, kde dochází k akumulaci a hnití organického materiálu (tráva, listí, houby apod.).

***Triphleba opaca* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 25.4. - 1M (L1).

Saprofágní chladnomilný (zimní až časně jarní) druh, rozšíření málo známé právě pro výskyt "mimo" vegetační sezonu.

PESTŘENKOVITÍ (*SYRPHIDAE*)

det. Mgr. Jiří Holinka (Pardubice)

***Baccha elongata* (Fabricius, 1775)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 29.7. - 1M, 1F.

Lesní druh hojný v hustějších porostech na loukách i na březích vod. Patří k aphidofágním skupinám pestřenek.

***Cheilosia aerea* (Meigen, 1822) (syn. *zetterstedti*)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 25.4. - 1F.

Vzácný druh, dosud uváděný z ČR pouze z Moravy. Imaga na květech na loukách. Larvy pravděpodobně minují v rostlinných pletivech, ale bližší způsob života není znám. **Nový druh pro Čechy.**

***Cheilosia canicularis* (Panzer, 1801)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 22.5. - 1F.

Hojný druh luční pestřenky. Larvy fytofágní.

***Cheilosia chloris* (Meigen, 1822)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 25.4. - 1M.

Řidčeji se vyskytující jarní druh, jehož larvy vytvářejí hálky na kořenech rostlin. Imaga na loukách v okolí vlhkých lesů, často na květech blatouchů.

***Cheilisia flavipes* (Panzer, 1798)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 25.4. - 1F.

Teplomilný druh. Imaga se nacházejí na květech v lučních biotopech.

***Cheilisia langhofferi* Becker, 1894**

Dokladový materiál: 5 ex.: 25.4. - 4M, 1F.

Vzácný jarní druh. Biologie larev není dobrobněji známa.

***Cheilisia loewi* Becker, 1874**

Dokladový materiál: 4 ex.: 12.5. - 1M, 3F.

Lokálně se vyskytující luční druh, často v okolí vlhkých biotopů (bažin). Na lokalitě spíše náhodný výskyt na květech.

***Cheilisia pagana* (Meigen, 1822)**

Dokladový materiál: 3 ex.: 12.5. - 1M, 16.7. - 1M, 15.8. - 1M.

Řídce se vyskytující druh, nacházející se na loukách.

***Cheilisia sahlbergi* Becker, 1894**

Dokladový materiál: 1 ex.: 12.5. - 1M.

Vzácný druh známý od nás pouze z několika nálezů z Moravy. Hodnocen je jako psychrofilní, vyhledává tedy chladná stanoviště. Výskyt na lokalitě pravděpodobně v zastíněných částech lesních lemů. **Nový druh pro Čechy.**

***Episyrphus balteatus* (De Geer, 1776)**

Dokladový materiál: 5 ex.: 22.5. - 1F, 16.7. - 2M, 1F, 29.7. - 1M.

Patří k nejhojnějším a nejrozšířenějším druhům čeledi, vyskytuje se všude v listnatých i jehličnatých lesích. Významný užitečný hmyz, neboť larvy se živí mšicemi (jsou aphidofágní).

***Eristalinus aeneus* (Scopoli, 1763)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1F.

Běžný se vyskytující druh. Larvy žijí na vlhkých mítech v půdě, imaga však vyhledávají stepní a lesostepní stanoviště a jsou xerofilní.

***Eristalis arbustorum* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 26.8. - 1F.

Velmi hojný druh s vodními larvami, imaga na loukách, i na suchých místech na květech.

***Eumerus tarsalis* Loew, 1848**

Dokladový materiál: 2 ex.: 24.5 - 1M 1F

První nález na území ČR, druh je znám ze Slovenska. Larvy se vyvíjejí v cibulích různých rostlin.

***Eupeodes corollae* (Fabricius, 1794)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1M.

Běžný druh vyskytující se v otevřené krajině - na loukách, stepích, lesostepích i v polích. Larvy aphidofágní. Patří k důležitým užitečným druhům.

***Melanostoma mellinum* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 8 ex.: 12.5. - 1F, 2.7. - 2M, 2F, 29.7. - 2M, 1F.

Velmi hojný druh, larvy aphidofágní.

***Melanostoma scalare* (Fabricius, 1794)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 12.5. - 1F.

Imaga hojně na loukách, bionomie podbná s předchozím druhem (aphidofágní).

***Myolepta vara* (Panzer, 1798)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 1M, 1F.

Teplomilný lesní druh známý z několika lokalit na Slovensku. Larvy žijí saprofágně ve vlhkém trouchu listaných stromů. **První nález na území České republiky.**

***Neoscia obliqua* Coe, 1940**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1F.

Vzácnější pestřenka. Biologie podobná jako u předchozího druhu.

***Neoscia podagrica* (Fabricius, 1775)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 15.8 - 1F.

Imaga dosti hojně na vlhkých loukách. Saprofágní larvy žijí ve vlhkém až vodním prostředí v chodbičkách larev jiných druhů pestřenek hlavně druhu *Cheilosia canicularis*.

***Neoscia tenur* (Harris, 1740)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 22.5. - 1M.

Vzácnější druh, jehož larvy žijí ve vodě.

***Paragus haemorrhous* Meigen, 1822**

Dokladový materiál: 7 ex.: 22.5. - 1M, 2.7. - 1M, 1F, 16.7. - 1M, 6.8. - 3M.

Vyskytuje se řídce na lesostepních teplých lokalitách. Larvy jsou aphidofágní.

Pipizella viduata* (Linné, 1758) syn. *Chrysogaster

Dokladový materiál: 14 ex.: 12.5. - 3M, 1F, 22.5. - 1M, 2F, 16.7. - 1F, 29.7. - 2M, 1F, 26.8. - 1M, 1F.

Hojný druh po celém území republiky. Larvy jsou aphidofágní se specializací na hálkotvorné druhy mšic rodu *Pemphigus*.

***Platycheirus clypeatus* (Meigen, 1822)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 26.8. - 2F.

Hojný druh, který s evyskytuje na vlhčích místech. Larvy predátoři mšic.

***Scaeva pyrastris* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 16.7. - 1M.

Velmi hojný druh na zahradách, loukách a v lesích. Larvy se živí mšicemi. Imaga často na prosluněných místech na květech.

***Sphaerophoria scripta* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 2.7. - 1M, 15.8. - 1M.

Velmi hojná pestřenka s afidofárními larvami.

***Syrirta pipiens* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 9 ex.: 22.5. - 2M, 16.7. - 2M, 1F, 29.7. - 1M, 15.8. - 1F, 26.8. - 1M, 1F.

Všude hojný luční druh, imaga na květech na sušších místech, avšak saprofágní larvy žijí v hnoji a jako koprofágové v trusu.

***Syrphus ribesii* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 3 ex.: 22.5 - 1M, 1F, 16.7. - 1F.

Obecný, velmi hojný hmyz, imaga všude na květech. Larvy dravé, aphidofágní.

***Xanthogramma pedissequum* (Harris, 1776)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 12.5. - 1F

V ČR hojný druh, na vegetci a květech na loukách stepního charakteru až po vlhké biotopy. Vývoj probíhá v mraveništích.

ŠTÍHLONOŽKOVITÍ (*MICROPEZIDAE*)

det. doc. RNDr. Miroslav Barták, CSc. (Praha)

***Micropeza corrigiolata* (Linné, 1767)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1M (ls).

Velmi hojný druh, asi saprofág, uvádí se, že larvy byly nalezeny na kořenových hlízkách vikvovitých rostlin.

POCHMURNATKOVITÍ (*PSILIDAE*)

det. Doc. Ing. Vladislav Martinek, CSc. (Dobruška)

***Loxocera aristata* (Panzer, 1801)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 6.6.1990 - 1F, 29.7. - 1F (ls).

Vzácnější teplomilný druh. Fytofágní larvy.

***Psila fimetaria* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1F (ls).

Široce rozšířený euroasijský druh. V ČR všude hojný na stinných lesních biotopech, v pobřežních houštinách, zahradách.

***Psila nigra* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 22.5. - 1M (xe).

Běžný druh v lesích i na loukách.

VLÁHOMILKOVITÍ (*SCIOMYZIDAE*)

det. Prof. Rudolf Rozkošný, Dr.Sc. (Brno)

***Pherbelia dubia* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1 ex. (ls).

V celé Evropě rozšířený druh vláhomilky uváděný od Skandinávie až po Francii a Itálii. Larvy jsou parazity a predátory plžů (v literatuře se uvádí jako hostitel např. rod *Vitrea*).

***Limnia unguicornis* (Scopoli, 1763)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 16.7. - 1 ex.

Nejhojnější druh čeledi, na vlhkých loukách. Predátor plžů, ale vývojová stádia nejsou blíže známa.

***Trypetoptera punctulata* (Scopoli, 1763)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 25.8.1992 - 1 ex. 20.7.1995 - 1 ex.

V ČR hojný druh po celém území, častěji se vyskytuje v zóně listnatých lesů. Imaga na suchých prosluněných, zejména vápencových stráních. Larva žije volně terestricky a napadá různé druhy suchomilných plicnatých plžů.

KMITALKOVITÍ (*SEPSIDAE*)

det. doc. RNDr. Miroslav Barták, CSc. (Praha)

***Themira annulipes* (Meigen, 1826)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 26.08. - 1F (ls).

Poměrně hojný široce rozšířený druh. Koprofágní resp. saprofágní larvy. Příležitostný synantrop.

***Nemopoda nitidula* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 4 ex.: 22.5. - 1M (xe), 16.7. - 1F, 29.7. - 1M, 1F (ls).

Nejhojnější druh čeledi. Imaga na kvasicích látkách a trusu. Larvy saprofágní, nejčastěji koprofágní.

***Sepsis fulgens* Hoffmannsegg, 1926**

Dokladový materiál: 76 ex.: 6.6.1990 - 7M, 7F, 25.8.1992 - 1M, 2F, 20.7.1995 - 20M, 2F (xe), 25.4. - 2F, 12.5. - 1F (xe), 22.5. - 4F (ls2), 2.7. - 3M (ls, xe), 16.7. - 1M, 1F (ls), 29.7. - 3M, 4F (ls, xe), 15.8. - 7F, 26.8. - 5M, 6F (ls, xe).

Velmi hojný druh na nejrůznějších biotopech, tendence k synantropii. Larvy saprofágní.

***Sepsis punctum* (Fabricius, 1794)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 25.04. - 1F, 2.7. - 1M (xe).

Dostí hojný druh, který se nachází na sušších místech. Biologie podobná ostatním druhům čeledi (saprofágové).

***Sepsis thoracica* (Robineau - Desvoidy, 1830)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 25.8.1992 - 1M, 11.5.1994 - 1M (xe, ls)

Dostí hojný druh, biologie i místa výskytu společně s ostatními běžnými druhy čeledi.

***Sepsis violacea* Meigen, 1826**

Dokladový materiál: 1 ex.: 25.04. - 1M

Místy hojný druh, zejména na travnatých sušších místech, ale i v lesích apod.

ČELNICOVITÍ (*OTITIDAE*)

det. Doc.Ing. Vladislav Martinek, CSc. (Dobruška)

***Otitis centralis* (Fabricius, 1805)**

Dokladový materiál: 17 ex.: 6.6.1990 - 1M, 25.4. - 1M, 2F, 12.5. - 3M, 5F (xe, ls), 22.5. - 2M, 3F (xe, ls).

Ve východních Čechách běžný druh přicházející především ve světlých teplých lokalitách suššího charakteru. Saprofágní larvy .

***Otitis formosa* (Panzer, 1798)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 22.5. - 2F (ls).

Dostí hojný druh nacházející se na keřích ve světlých listnatých lesích. Larvy saprofágní.

***Otitis guttata* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 5 ex.: 6.5.1992 - 1M, 12.5.- 2F (ls), 22.5. - 2F (ls).

Výskyt ve stinných listnatých lesích, hustých pobřežních porostech. Je vlhkomilnější a stínomilejší než *Otitis centralis*.

***Herina germinationis* (Rossi, 1790)**

Dokladový materiál: 11 ex.: 20.7.1995 - 1M (xe), 2.7. - 3M, 4F (ls, xe), 16.7. - 1F (ls, xe), 29.7. - 2F (xe).

Hojný druh na vlhkých až mokřadních loukách po celém území republiky.

***Herina paludum* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 8 ex.: 6.6.1990 - 1M, 1F, 2.7. - 1M (xe), 16.7. - 2M, 1F, 29.7. - 1M, 1F (ls, xe)

Řídce se vyskytující vlhkomilný druh, imaga na vlhkých loukách.

TEMNATKOVITÍ (*PLATYSTOMATIDAE*)

det. Doc.Ing. Vladislav Martinek, CSc. (Dobruška)

***Platystoma seminatiois* (Fabricius, 1775)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 22.5. - 1M (ls).

Hojně na slunných místech - okrajích světlých lesů, svahových xerotermech i křovitých pobřežích.

VRTULOVITÍ (*TRYPETIDAE* = *TEPHRITIDAE*)

det. Doc.Ing. Jan Dirlbek, DrSc. (Praha)

***Urophora quadrifasciata* (Meigen, 1820)**

Dokladový materiál: 12 ex.: 25.8. - 7 ex., 22.5. - 3 ex. (xe), 15.8. - 2 ex. (xe).

Hojný druh, larvy se vyvíjejí v úborech chrp (*Centaurea*).

***Urophora stigma* (Loew, 1840)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 25.8.1992 - 1 ex., 16.7. - 1 ex. (xe).

Poměrně vzácný druh, jehož larvy se vyvíjejí v úborech žebříčku (*Achillea millefolium*).

***Myopites blotii* (Brébisson, 1827)**

Dokladový materiál: 12 ex.: 20.7.1995 - 2 ex., 2.7. - 8 ex., 16.7. - 2 ex. (ls, xe)

Vzácnější spíše teplomilný druh na výslunných stráních, lesotepích. Larvy žijí v úborech různých druhů omanů (*Inula*).

***Platyparella discoidea* (Fabricius, 1787)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 11.5.1994 - 1 ex. (xe).

Řídce se vyskytující druh, larvy žijí ve stoncích zvonku (*Campanula latifolia*).

***Trypeta zoe* (Meigen, 1826)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 12.5. - 2 ex. (xe).

Vzácnější druh, larvy fytofágní v starčících (*Senecio*), pelyňcích (*Artemisia*) a jiných hvězdnicovitých (*Asteraceae*).

***Anomoia permunda* (Harris, 1776)**

Dokladový materiál: 4 ex.: 16.7. - 2 ex., 26.8. - 2 ex. (ls).

Místně hojný druh. Larvy žijí v plodech jeřábu (*Sorbus*), hlohu (*Crataegus*) a skalníku (*Cotoneaster*).

***Philophylla heraclei* (Linné, 1758)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 20.5.1995 - 1 ex.

Výskyt v teplejších územích, larvy minují v listech celeru, pastináku a jiných miříkovitých rostlinách (*Apiaceae*).

***Chaetostomella onotrophes* (Loew, 1846)**

Dokladový materiál: 28 ex.: 6.5.1992 - 2 ex., 12.5. - 2 ex. (xe), 2.7. - 1 ex., 29.7. - 2 ex. (xe), 15.8. - 1 ex., 26.8. - 20 ex. (ls).

Hojný druh vyvíjející se v úborech hvězdnicovitých rostlin (*Cirsium*, *Centaurea*, *Carduus*).

***Orellia colon* (Meigen, 1826)**

Dokladový materiál: 7 ex.: 20.7.1995 - 1 ex., 2.7. - 2 ex., 16.7. - 2 ex. (xe), 15.8. - 2 ex. (xe).

Běžný luční druh vývojem vázaný na úbory chrpy čekánek (*Centaurea scabiosa*)

***Orellia falcata* (Scopoli, 1763)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 12.5. - 1 ex. (xe).

Na vhodných stanovištích běžný druh. Larvy v úborech kozí brady (*Tragopogon sp.*).

***Orellia lappae* (Cederhjem, 1798)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 16.7. - 1 ex. (xe).

Řídce se vyskytující druh, vývoj v úborech bodláku *Carduus acantoides* a ostropse (*Onopordum acanthium*).

***Orellia tussilaginis* (Fabricius, 1775)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1 ex. (xe).

Hojný druh, vývoj v úborech podběle (*Tussilago*).

***Oxya nebulosa* (Wiedemann, 1817)**

Dokladový materiál: 2.7. - 1 ex. (xe).

Lokální druh, který se vyvíjí v úborech kopretin (*Chrysanthemum*).

***Tephritis bardanae* (Schrank, 1803)**

Dokladový materiál: 4 ex.: 12.5. - 2 ex. (ls, xe), 22.5. - 2 ex. (xe).

Vzácnější druh s vývojem v úborech hvězdnicovitých rostlin.

***Trupanea stellata* (Fuessly, 1775)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 20.7.1995 - 1 ex.

Hojně se vyskytuje na loukách a stepních stanovištích, příp. ruderálech. Larvy vývojem vázány na různé druhy z čeledi hvězdnicovitých (*Asteraceae*), např. chrpy (*Centaurea*), sedmikásky (*Bellis*), pelyňky (*Artemisia*) apod.

***Noeeta pupillata* (Fallén, 1814)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1 ex. (xe).

Běžný druh na lučních stanovištích. Larvy se vyvíjejí v úborech jestřábníků (*Hieracium*).

PALLOPTERIDAE

det. Doc. Ing. Vladislav Martinek, CSc. (Dobruška)

***Palloptera modesta* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1F (xe).

Dosti hojný druh v ČR, larvy karnivorní v chodbách xylofágních brouků.

***Palloptera ustulata* Fallén, 1820**

Dokladový materiál: 20.7.1995 - 1F (xe)

Široce rozšířený euroasijský druh žijící na okrajích vlhčích lesů (stínomilný a vlhkomilný).

HNILENKOVITÍ (*LONCHAEIDAE*)

det. RNDr. Jan Máca, CSc. (České Budějovice)

***Protearomyia nigra* (Meigen, 1826)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 11.5.1994 - 1M.

Dosti hojný lesní druh. Způsob života larev není prozkoumán.

***Earomyia viridana* (Meigen, 1826)**

Dokladový materiál: 3 ex.: 12.5. - 2M, 1F (xe).

Hojnější lesní druh, larvy pravděpodobně fytofágní.

STÍNOMILKOVITÍ (*LAUXANIIDAE*)

det. Doc. Ing. Vladislav Martinek, CSc. (Dobruška)

***Calliopum aeneum* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 6.6.1990 - 1M, 26.8. - 1M (ls).

Široce rozšířený druh v Evropě i Asii. V ČR je velmi hojný na různých biotopech, výskyt hluboko do podzimu (chladnomilný druh).

***Homoneura patelliformis* (Becker, 1895)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1M (xe).

Vzácnější lesní druh, vyskytuje se i ve vlhčích lesích. Larvy saprofágní.

***Lauxania minor* Martinek, 1974**

Dokladový materiál: 2 ex.: 11.5.1994 - 2F (xe).

Pouze lokální teplomilný druh, který se nachází na lokalitách stepního charakteru. Larvy saprofágní.

***Lyciella decempunctata* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1F (ls).

Velmi hojný druh. Imaga na okrajích lesů, křovinách.

***Lyciella pallidiventris* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 15.8. - 1F.

Vzácnější teplomilnější druh než předchozí.

***Minettia fasciata* (Fallén, 1826)**

Dokladový materiál: 4 ex.: 2.7. - 2F (ls), 16.7. - 1M, 26.8. - 1F (ls).

Teplomilný, řídký se vyskytující druh. Na suchých svazích, stepích a xerothermních lokalitách.

***Minettia lupulina* (Fabricius, 1787)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 4.6.1993 - 1M.

Velmi hojný na loukách, v lesích. Larvy saprofágní (koprofágní)

***Minettia rivosa* (Meigen, 1826)**

Dokladový materiál: 5 ex.: 22.5. - 1M (xe), 2.7. - 1F (xe), 16.7. - 1F, 29.7. - 1F (ls), 26.8. - 1F (ls).

Výskyt na teplejších lokalitách v nižších polohách až pahorkatinách. V sušších listnatých lesích, lesostepních biotopech.

***Sapromyza opaca* Becker, 1895**

Dokladový materiál: 1 ex.: 16.7. - 1F.

Poměrně častý druh, který se vyskytuje spíše na vlhkých loukách.

***Sapromyzosoma quadripunctata* (Linné, 1767)**

Dokladový materiál: 6 ex.: 16.07. - 2F, 29.7. - 1M, 2F (xe), 26.8. - 1M (ls).

Vzácnější druh známý z teplých a sušších biotopů: lesostepí, xerotermů a suchých teplých luk

***Tricholauxania praeusta* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 4.6.1993 - 1M, 26.8. - 1M (ls).

Hojný, široce rozšířený palearktický druh, který se vyskytuje v ČR hlavně v na lesních stinných okrajích a keřovém pásu v okolí vod.

OCTOMILKOVITÍ (*DROSOPHILIDAE*)

det. RNDr. Jan Máca, CSc. (České Budějovice)

***Drosophila transversa* Fallén, 1823**

Dokladový materiál: 10 ex.: 29.7. - 10M (xe).

Běžný fungivorní (na houbách žijící) druh, žijící v lužních a vlhkých lesích, olšínách, ale i na rašeliništích.

***Drosophila kuntzei* Duda, 1924**

Dokladový materiál: 3 ex.: 12.5. - 3M (xe).

Volně žijící nesynantropní hojnější druh, žijící ve vlhkých lesích na hnilých houbách.

***Drosophila phalerata* Meigen, 1830**

Dokladový materiál: 2 ex.: 22.5. - 1M (ls), 29.7. - 1F (ls).

Evropský druh hojný po celém území republiky. Larvy jsou fungivorní, imaga často na shnilých houbách v lesích.

***Drosophila testacea* Roser, 1840**

Dokladový materiál: 3 ex.: 11.5.1994 - 1F, 15.8. - 2F (ls).

Velmi hojný druh na hnilých houbách v lesích, rozšíření holoarktické.

***Drosophila subobscura* Collin, 1936**

Dokladový materiál: 29.7. - 1F (ls), 15.8. - 1M.

Obecný evropský druh, zavlečený též do Severní Ameriky. V různých typech lesů na mrtvém dřevě a houbách.

***Scaptomyza pallida* (Zetterstedt, 1847)**

Dokladový materiál: 11 ex.: 15.8. - 1M, 2F, 26.8. - 3M, 4F (ls), 1M (xe).

Nejhojnější druh čeledi octomilkovitých, jehož larvy žijí na nejrůznějších hnilých rostlinných materiálech. Výskyt též v domácnostech (synantropizoval se), rozšíření kosmopolitické (kromě Austrálie).

***Scaptomyza graminum* (Fallén, 1823)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 2.7. - 1F (ls), 26.8. - 1F (ls).

Velmi hojný druh, původně evropský, ale zavlečen do Severní Ameriky a Afriky. Larvy fytofágní- minují v tkáních mnoha druhů rostlin převážně z čeledí *Silenaceae* a *Chenopodiaceae*. Výskyt na vlhkých místech, částečně synantropní.

RŮZNATKOVITÍ (*CLUSIIDAE*)

det. RNDr. Jindřich Roháček, CSc. (Opava)

***Clusioides ruficollis* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 12.5. - 1M (ls).

Druh se vyskytuje lokálně ve starších lesních porostech. Larvy se vyvíjejí v trouchu.

LANÝŽOVKOVITÍ (*HELEOMYZIDAE*)

det. Doc. Ing. Vladislav Martinek, CSc. (Dobruška)

***Suillia affinis* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 20.7.1995 - 1F (xe), 22.5. - 1F (ls).
Bežná ve světlých lesích. Larvy na shnilých houbách.

***Suillia fuscicornis* (Zetterstedt, 1847)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1F (ls).
Dostí hojně ve stinných lesích.

***Suillia umbratica* (Meigen, 1838)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 22.5. - 1F (ls).
Vzácnější druh, upřednostňuje xeroterní lokality.

***Tephrochlamys rufiventris* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 1 ex. 25.4. - 1F.
Běžný druh v lesích. Larvy široce polyfágní.

MRVNATKOVITÍ (*SPHAEROCERIDAE*)

det. RNDr. Jindřich Roháček, CSc. (Opava).

***Sphaerocera curvipes* Latreille, 1805**

Dokladový materiál: 6 ex.: 25.4. - 1F, 12.5. - 3M, 1F (ls, xe), 22.5. - 1F (ls).
Všude na hnoji obecný druh.

***Limosina silvatica* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 2.7. - 1M (ls).
Chladnomilný vzácnější druh, nachází se v chodbách myši, ale i jeskyních apod.

***Spelobia clunipes* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 20 ex.: 20.7.1995 - 4M, 6F, 2.7. - 2M, 7F (ls), 26.8. - 1F (ls).
Symbiovitně (u dobytka) a synantropně žijící běžný druh na pastvinách, loukách i ruderalích. Larvy saprofitní.

***Leptocera fontinalis* (Fallén, 1826)**

Dokladový materiál: 5 ex.: 20.7.1995 - 2M, 2F (xe), 26.8. - 1F (ls).
Běžný druh, larvy ve vlhkém listí v lesích (detrikolní).

***Leptocera nigra* Oliver, 1813**

Dokladový materiál: 2 ex.: 20.7.1995 - 1M (xe), 26.8. - 1F (xe).
Vyskytuje se na vlhkých místech, larvy v bahně.

***Trachypella lineafrons* (Spuler, 1925)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 25.4. - 1M.
Poměrně hojný druh na loukách a pastvinách. Koprofág - na trusu přežvýkavců.

***Coproica ferruginata* (Stenhammar, 1855)**

Dokladový materiál: 16 ex.: 11.5.1994 - 1M, 1F (ls, xe), 22.5. - 1F (xe), 16.7. - 5M, 3F, 26.8. - 4M, 1F (xe).
Běžný euryektní druh, často v masách na hnoji.

PESTRICOVITÍ (*OPOMYZIDAE*)

det. Doc. Ing. Vladislav Martinek, CSc. (Dobruška)

***Geomyza venusta* (Meigen, 1830)**

Dokladový materiál: 6 ex.: 6.6.1990 - 1M, 25.8.1992 - 1F, 16.7. - 2M (ls, xe), 29.7. - 1M (ls), 26.8. - 1M (ls).
Hojnější druh na vlhkých loukách, březích apod.

***Opomyza florum* (Fabricius, 1794)**

Dokladový materiál: 19 ex.: 20.7.1995 - 2M, 2.7. - 1M, 2F, 16.7. - 1M (xe), 29.7. - 4M, 1F (ls, xe), 15.8. - 1M, 1F, 26.8. - 2M, 4F.

Velmi hojný až masový výskyt na různých travních biotopech. škůdce trav a obilí.

***Opomyza germinationis* (Linnaeus, 1758)**

Dokladový materiál: 4 ex.: 2.7. - 1M (ls), 29.7. - 2M, 1F (ls).

Běžný luční a polní druh, škůdce na obilí.

HLOUBILKOVITÍ (*ANTHOMYZIDAE*)

det. RNDr. Jindřich Roháček, CSc. (Opava)

***Anthomyza gracilis* Fallén, 1823**

Dokladový materiál: 11 ex.: 12.5. - 1F (ls), 15.8. - 8M, 2F (ls, xe).

Nejhojnější druh čeledi, žije na vlhkých i sušších travnatých porostech i v lesích. Larvy jsou polysaprofágní, pravděpodobně fytoaprofágní (např. v pletivech různých druhů trav).

SUCHOBYTKOVITÍ (*ASTEIDAE*)

det. RNDr. Jindřich Roháček, CSc. (Opava)

***Asteia conncina* Meigen, 1830**

Dokladový materiál: 1 ex.: 16.7. - 1M (xe).

Hojnější druh, dospělci se nacházejí na sušších loukách. Vývoj není blíže znám.

PEŘIVKOVITÍ (*CARNIDAE*)

det. RNDr. Jindřich Roháček, CSc. (Opava)

***Meoneura neottiophila* Collin, 1930**

Dokladový materiál: 1 ex.: 15.8. - 1M (ls).

Evropský druh, dosti lokální (pouze okolo 10 lokalit z ČR). Saprofágní- na zdechlinách, shnilých houbách, tlejícím dřevě.

***Meoneura vagans* (Fallén, 1823)**

Dokladový materiál: 1 ex.: 29.7. - 1M (ls)

Velmi vzácný druh nalezený v ČR zatím pouze na třech lokalitách. Je pravděpodobně sarkosaprofágní (vyvíjí se na hnijím materiálu v uzavřených prostorech, např. v hnízdech apod.).

MILICHIIDAE

det. RNDr. Jindřich Roháček, CSc. (Opava)

***Madiza glabra* Fallén, 1820**

Dokladový materiál: 9 ex.: 6.5.1992 - 1M (ls), 25.4. - 4F, 12.5. - 2M (xe), 2.7. - 1F (xe), 26.8. - 1M (ls).

Hojný druh s tendencí k synantropii, široce rozšířený v Holoarktické oblasti.

***Desmometopa m-nigrum* (Zetterstedt, 1848)**

Dokladový materiál: 2 ex.: 25.8.1992 - 1F, 20.7.1995 - 1F (xe).

Téměř kosmopolitní druh, u nás řídký. Je hlášen zejména z teplých lesostepních lokalit.

***Desmometopa sordida* (Fallén, 1820)**

Dokladový materiál: 68 ex.: 25.8.1992 - 1M, 3F, 20.7.1995 - 6F, 22.5. - 2M, 8F (ls, xe), 2.7. - 1M, 6F, 29.7. - 5M, 10F (ls, xe), 15.8. - 3F, 26.8. - 8M, 18F (ls, xe).

Málo nacházený, ale zřejmě dost běžný druh, který se vyskytuje především na suchých teplých travnatých biotopech.

ZÁVĚR

Dosud bylo determinováno ze studovaného území 182 druhů řádu *DIPTERA*, avšak vzhledem k charakteru lokality a stupni zpracování získaného materiálu bude tento počet mnohem vyšší.

Ze zastoupení výše uvedených zjištěných druhů lze konstatovat, že přírodní rezervace Střemošická stráž představuje i z entomologického hlediska kvalitní zachovalé území s vysokou diverzitou entomofauny. Nejvýrazněji jsou zastoupeny xerothermní stepní druhy, mající vývoj v různých druzích rostlin, dále teplomilné dravé formy a druhy s preferencí k vápencovým oblastem (např. potravně vázané na malakofaunu nebo vápnomilné rostliny). Mezi nimi byla zjištěna řada vzácných a ojediněle se vyskytujících druhů, např. *Billotia inermis*, *Metopina ulrichi*, rod *Paroxyena*, rod *Desmometopa*, některé druhy čeledi vrtulovitých *Trypetidae* apod. Mimo typické stepní prvky se zde vyskytuje množství cenných lučních druhů bez výraznějších preferencí vlhkostní poměrů. V luční biotopech byly zachyceny i výslovně limnikolní a hydrofilní druhy pestřenek (*Syrphidae*) i jiných skupin, které však vyvíjejí mimo rezervaci a na květnaté lesní lemy zalétají pouze imaga.

Významnou ekologickou složkou studovaného území lesní druhy, vyskytující se pouze lokálně v světlých listnatých lesích, např. některé druhy mrvnatkovitých (*Sphaeroceridae*), *Chaetopleurophora spinosissima* (*Phoridae*) a další.

Cennými biotopy na lokalitě jsou ekotonové přechody okrajů lesů a luk. Většinou jde o lemová keřová společenstva s výskytem lučních druhů bylin. Tyto slunné a teplé biotopy osidluje teplomilná a světlomilná fauna, lemové křoviny tvoří potravní základnu fytofágních druhů. Diverzitu zvyšuje členitost lemových okrajů, díky níž se zde nacházejí místa s různým stupněm zastínění a zapojení porostu, tedy s různorodými mikroklimatickými, zejména vlhkostními poměry.

Výzkumem byly dokumentovány **3 nové druhy pro faunu České republiky, 2 nové druhy pro faunu Čech, 6 druhů velmi vzácných**, doložených z území našeho státu zatím pouze několikrát.

Pro zachování co největší druhové pestrosti entomofauny s preferencí nejcennější xerothermní teplomilné a luční složky by bylo vhodné prosvětlit výběrově některé části hustě zrůstající náletovými dřevinami (zejména jaseninu a trnkami a hlohy zarůstající terasy nad zemědělským objektem, luční enklávu úvozovou cestou apod.). Redukce křovinatých lemů by se mohla využít pro zvýšení členitosti okraje lesa a vytvoření různorodých přechodů lesních a nelesních formací a různou měrou zastíněné enklávy.

Část květnatých luk přiléhajících k lesu (např. v části Farářství) alespoň 1x ročně kosit a odstraňovat ohraničovací hmotu. Na potlačení rošící se lesních formací a pro udržení xerothermního trávníku by byla vhodná extenzivní pastva ovcí nebo koz.

Lesní společenstva jsou velmi poznamenána změnou skladby dřevin, hlavně nevhodnou výsadbou smrků, borovice černé a modřínu. Nejcennější jsou porosty, které skladbou mají blízko suťovému lesu a hájové formace s bohatým jarním aspektem. Ty však dnes zaujímají pouze menšinu plochy lesních biotopů rezervace. V porostech je žádoucí ponechat starší a rozpadající se stromy, které jsou místem vývoje vzácných mykoxylófních druhů.

Nejcennějším územím v rámci rezervace je opuková stráž pod Poklonou napravo od silnice do Řepníků. Ta by se měla udržovat zcela bez stromového porostu, v horních partiích je znatelně nitrifikována z okolních polí a na svaahu se objevují semenáčky jasanů ze semen dvou vzrostlých stromů na hraně svahu. Východní část svahu zarůstá dřevinami. Doporučuji odstranit nebo alespoň provést probírku skupinek borovic na spodní straně svahu, neboť probíhá zakyselování substrátu a ustupuje xerofilní flóra i fauna.

LITERATURA

- ABSOLON, K., 1994: Metodika sběru dat pro biomonitoring v chráněných územích. ČSOP Praha. 70 pp.
- BARTÁK, M., 1997: The biomonitoring of Diptera by means of yellow pan water traps. In: VAŇHARA, J., ROZKOŠNÝ, R. (eds.): *Dipterologica bohemoslovaca* **8**. Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Masarykianae Brunensis, *Biologia* 95 (1997): 9-16.
- KRATOCHVÍL, J., 1946: Nové bezkřídlé Dipteron pro zvířenu ČSR. *Folia entologica (Brno)*, **9**: 55.
- MOCEK, B., 1994: New faunistic records of the family Phoridae (Diptera) from Czechoslovakia. *Dipterologica bohemoslovaca (Bratislava)*, **6**: 109-113.
- MOCEK, B., 1997: Phoridae. In: ROZKOŠNÝ R. et VAŇHARA J. (ed.): New faunistic records from Czech and Slovak Republics: Diptera. *Dipterologica bohemoslovaca*, **8**: 220-222.

Doplněk ke zprávě o entomologickém průzkumu přírodní rezervace Střemošická stráž

MOTÝLI (*LEPIDOPTERA*)

Při exkurzích byla prováděn soupis denních motýlů, sporné nebo obtížněji determinovatelné druhy byly doloženy svbirkovým materiálem (označeno +).

Relativní stupnice hojnosti na studovaném území (v roce 1997):

- 1 - jednotlivé nálezy či pozorování během celého výzkumu
- 2 - opakované pozorování do 10 exemplářů
- 3 - hojnější výskyt (cca 10 - 20 exemplářů za exkurzi)
- 4 - pravidelný hojný výskyt (od 20 do 50 ks za exkurzi)
- 5 - dominantní druhy vyskytující se nad 50 ks, až ve stovkách kusů)

Otakákovití (*Papilionidae*)

Papilio machaon - otakárek fenyklový (2) §

Pozn.: 6.5.1992 desítky exemplářů

Běláskovití (*Pieridae*)

Pieris brassicae L. - bělásek zelný (4)

Pieris rapae L. - bělásek řepový (5)

Pieris napi L. - bělásek řepkový (5)

Anthocharis cardamines L. - bělásek řeřichový (3)

Colias hyale L. ev. *Colias alfacariensis* - žluťásek čičorečkový x ž. jižní (2)

Pozn.: Oba druhy nelze bez bližšího studia preparátů odlišit.

Gonepteryx rhamni L. - žluťásek řešetlakový (3)

Leptidea sinapis - bělásek hrachorový (1)

Pozn.: V poslední době byl odlišen nový druh *L. reali* - dosud nejasného taxonomického postavení - bez bližšího studia není možno odlišit.

Babočkovití (*Nymphalidae*)

Nymphalis antiopa L. - babočka osiková (1)

Inachis io L. - babočka paví oko (5)

Vanessa atalanta L. - babočka admirál (1)

Vanessa cardui L. - babočka bodláková (2)

Aglais urticae L. - babočka kopřivová (1)

Pozn.: V roce 1992, 1993 velmi hojně, později došlo v celém areálu výskytu tohoto běžného motýla k zhroucení populací na hranici pozorovatelnosti. V roce 1997 pozorovány ojedinělé exempláře.

Polygonia c-album L. - babočka bílé C (2)

Araschnia levana L. - babočka síťkovaná (3)

Argynis paphia L. - perleťovec stříbropásek (3)

Issoria lathonia L. - perleťovec malý (1)

Clossiana euphrosyne L. - perleťovec fialkový (3) +

Boloria dia L. - perleťovec nejmenší (3)

Okáčovití (*Satyridae*)

Melanargia galathea L. - okáč bojínkový (4)

Erebia medusa L. - okáč rosičkový (3) +

Maniola jurtina L. - okáč luční (4)

Aphantopus hyperanthus L. - okáč prosíčkový (5)

Coenonympha pamphilus - okáč poháňkový (3)

Coenonympha arcania - okáč strdivkový (3)

Pararge aegeria - okáč pýrový (2)

Pararge megera L. - okáč zední (1)

Modráskovití (*Lycaenidae*)

Thecla betulae L. - ostruháček březový (1) +

Strymonidia pruni L. - ostruháček švestkový (1)

Lycaena phleas L. - ohniváček černokřídý (2)

Celastrina argiolus L. - modrásek krušinový (2)

Lysandra coridon Poda - modrásek vikvicový (2) +

Soumračnickovití (*Hesperidae*)

Spialia serrotinus Hoff. - soumračník skořicový (2) +

Erynnis tages L. - soumračník máčkový (2) +

Carterophilus palaemon Pall. - soumračník jitrocelový (1)

Thymelicus lineola Ochs. - soumračník čarečkovaný (2) +

Vřetenuškovití (Zygaenidae)

Na opukové stráni pod Poklonou bylo zjištěna druhově pozoruhodně bohatá fauna vřetenušek (nejméně 5 druhů). Pro dokumentační účely bylo sebráno cca 10 exemplářů. Zatím byly identifikovány:

Zygaena ephialtes L. - vřetenuška čičorková (3)

Zygaena carniolica Scop. - vřetenuška ligrusová (1)

Komentář k fauně motýlů

Na studovaném území bylo identifikováno celkem 36 druhů tzv. denních motýlů a odhadnuta jejich relativní četnost. Dominantní druhy v roce 1997 tvořily okáč prosíčkový (*A.hyperanthus*), babočka paví oko (*I.io*), bělásci rodu *Pieris*. Sezonně nebo i po celý rok jsou zde běžné žluťásek řešetlákový (*G.rhamni*), většina baboček a perleťovců (*Nymphalidae*) a okáč luční (*M. jurtina*).

Méně početné nebo ojediněle pozorované druhy jsou buď běžnější druhy, které zasahují na lokalitu ojediněle (okáč zední, perleťovec malý), lesní druhy: babočka osiková nebo jde o lokální ustupující druhy, např. ostruháček březový (*Thecla betulae*). Převažují luční druhy (většina okáčů, perleťovci), z nichž některé jsou vázány na xerothermní a stepní zachovalé biotopy:

Coenonympha arcania - okáč strdivkový

Lysandra coridon Poda - modrásek vikvicový

Spialia serrotinus Hoff. - soumračník skořicový

Erynnis tages L.- soumračník máčkový

Carterophilus palaemon Pall. - soumračník jitrocelový

Z faunistického a ochranného hlediska je nejcennější zjištění druhu *Zygaena carniolica* Scop. - vřetenuška ligrusová. Bioindikačně důležitý, kriticky ohrožený druh, který obývá lokality stepního charakteru. Ve východních Čechách v minulosti hojný v Polabí, nyní na většině lokalit vyhuben. Střemošická stráň je jednou z posledních lokalit výskytu ve východních Čechách.